

Obsah poznámka

Ediční poznámka	5
Úvod aneb Co si nezapomenout vzít s sebou na cestu krajinou sociálního znevýhodnění	7
Sociální znevýhodnění – tematické pole bedekru	11
Sociální znevýhodnění	12
Sociální exkluze/sociální vyloučení	17
Ekonomické vyloučení	18
Prostorové vyloučení	21
Kulturní vyloučení	24
Sociální vyloučení v užším slova smyslu	26
Politické vyloučení	27
Symbolické vyloučení	27
Dva životy	30
Příběh první – Marcel	31
Příběh druhý – Jakub	36
Marcel vs. Jakub – dva životy, dvě kultury	39
Vývoj osobnosti dítěte v souvislosti s prostředím	41
Prostředí sociálně vyloučených lokalit a školní prostředí	43
Konflikt rodinné a školní praxe u dítěte se sociálním znevýhodněním	46
Rodina a bydlení	49
Role muže a ženy	55
Širší sociální prostředí	56
Výchova a vzdělávání v sociálně vyloučeném prostředí	59
Sociální vyloučení a vzdělávání	60
Koncept education vs. schooling	63
Jazykové bariéry dětí ze sociálně vyloučeného prostředí	67
Sociální osvojení jazyka, komunikační bariéry	68
Jazyková situace dětí se sociálním znevýhodněním	71
Modelová situace dítěte ze sociálně vyloučené lokality	73
Kazuistika: Honza	75
Etnicky zatížený pohled	77
Příklad I. – Etnicky zatížená interpretace „rezignovaných“ pedagogů	77
Příklad II. – Etnicky zatížená interpretace „opečovávacích“ pedagogů	78
Komentář	79
Etnicky nezatížený pohled	80
Příklad III. – Interpretace Janova příběhu v intencích etnicky nezatíženého pohledu	80
Komentář	81

Metody a zdroje podpory při práci se sociálně znevýhodněnými dětmi	85
Pravidla ve školském zařízení	86
Rozvíjení jazykových dovedností sociálně znevýhodněných dětí na základě činnostního přístupu	89
Východiska metodiky	89
Jazyková praxe ve škole	90
Jazykové úkoly	92
Jazykové úkoly: Jazykový podnět a výstup	93
Smysluplné cíle a úkoly	96
Podmínky rozvíjející a motivující jazykovou produkci	97
Metoda rozvoje poznávacích funkcí	98
Učební potenciál je možné rozvíjet	99
Schopnost se učit	100
Cvičné sešity – Instrumentální obohacení	100
Odpovědnost za výuku má i dítě	101
Zkušenost zprostředkovaného učení	101
Reflexe a postřehy učitelů	104
Virtuální kazuistika dvojího světa jednoho konkrétního školou povinného dítěte	105
Výchova Vanessy	105
Jak se Vanessa čínila ve škole a jak v rodině	107
Další zdroje podpory při práci se sociálně znevýhodněnými dětmi	108
Komunikace s rodinou, možnosti pedagogizace rodinného prostředí – zkušenosti z praxe	115
Literatura a zdroje	123
Použitá literatura a zdroje	124
Kapitola Sociální znevýhodnění – tematické pole bedekru	124
Kapitola Vývoj osobnosti dítěte v souvislosti s prostředím	125
Kapitola Výchova a vzdělávání v sociálně vyloučeném prostředí	126
Kapitola Jazykové bariéry dětí ze sociálně vyloučeného prostředí	126
Kapitola Modelová situace dítěte ze sociálně vyloučené lokality	127
Kapitola Metody a zdroje podpory při práci se sociálně znevýhodněnými dětmi	127
Doporučené prameny	130